

s hitelveit biztosító meghatározott feltételek alatt engedi meg azt, a mely feltételek egyike, hogy a vegyes házasságokból származó mindkét nembeli gyermekek a kath. hitben neveltesse. E feltételektől el nem állhat; csak e feltételek mellett engedi meg s áldja meg híveinek vegyes házasságát. S ép azért azon kath. hívó, ki az egyház által követelt, fent érintett feltételek megtartása nélkül s ennek folytán egyházának áldása nélkül lép a házassági frigyre, szentegyházának törvényei ellen cselekszik. Ezekből önként foly a következtetés, hogy ha az 1868-iki LIII. t.-cz. s az 1890. febr. 26-iki rendelet érvényben marad, e két intézkedés megfosztja a kath. hívót jogosult és elidegeníthetetlen szabadságától, hogy szentegyházának hitelveit s törvényét életének egyik legfontosabb cselekményében követhesse.

Nm. M. ugy véljük, nem szükséges ezek után még bővebben vázolni, mily nagy sérelmet ejt az 1868. LIII. t.-cz. s a februári rendelet szentegyházunk s híveink alkotmányilag biztosított jogain. S mi e súlyos sérelemmel szemben jelen viszonyaink között csak azt kívánjuk, adassék meg Magyarországnak katolikus híveinek a szabadság, hogy szent István honalkotó királyunktól drága örökségkép nyert szent vallásuk, hitelveik szerint élhessenek, valamint életük minden viszonyában, ugy az élet egyik legfontosabb pillanatában is, midőn a házasság szentségének frigyére kelnek; legyen sértetlen szabadságuk más vallásu hitvéstársukkal elhatározni, hogy gyermekeik mind a kath. hitvallásban neveltesse s azért kívánjuk, hogy az 1890. február 26-iki rendelet hatályon kívül helyeztessék, az 1868-iki LIII. t.-cz. pedig akként módosíttassék, hogy a vegyes házasságokból származó gyermekek vallásának meghatározása a szülőkre hagyassék.

E kívánalmunk, a hazánkban tényleg fennálló jogviszonyokkal szemben sem ütközik nehézségbe s azért annál biztosabban remélhetik a katolikusok, hogy e vallási sérelem hitelveiknek megfelelőleg megszüntettetik. Mert ezt a kérdést reánk nézve csak a katolikus vallás hitelvei s a katolikus szülők természeti joga és lelkiismerete dönthetik el s az államnak e kérdésnél nem lehet s nincs más tennivalója, mint arról gondoskodni, hogy ha más vallásuaknak megengedi, hogy hitelveik szerint élhessenek, ugyanez a jog a katolikusoknak is biztosíttassék.

E jog és szabadság megvédelmezése illeti meg az államot, de nem az, hogy ő állítson fel külön kriteriumokat a felmerülő vallási kérdések elbírálására.

Ezen a mértéken túlment a februári rendelet s azért természetesen zavart, bonyodalmat kellett előidéznie.

S annak dacára, hogy a magas kormány illetékes tagja a képviselőházban nyíltan elismerte, hogy e rendelet által a katolikus lelkészek hivatalos kötelességeikkel összeütközésbe jöttek, még ma is fennáll, sőt annak alapján a katolikus lelkészek közül többen zaklatásoknak és büntetéseknek vannak kitéve.

E bajból jelen viszonyok között csak egy módon lehet menekülni, ha tudniillik az 1867. törvényezik a szülők lelkiismereti szabadságának megfelelően revideáltatják vagy kellően értelmeztetik.

Igy kellett volna ezt a cikkelyt már eredetileg is az akkori kormány felfogásához képest megalkotni, mert míg ez a többi bevett hitfelekezetek hitelveit nem sértette volna, addig a katolikusoknak is lehetségessé tette volna, hogy hitelveik szerint éljenek.

Hogy a felmerült vitás kérdésnek illetően

megoldását nem elfogultság, hanem csak a jogosult katolikus hiteltől szempont javasolja, azt nem nehéz bebizonyítani.

Világos dolog ugyanis, hogy az anyakönyvi bejegyzés csak egyszerű folyamánya a vallási testülethez való tartozásnak s bármely vallási testület csak azt írhatja be anyakönyvébe, a ki hozzá tagul csatlakozott.

Minthogy pedig a februári rendelet az anyakönyvi bejegyzés iránt intézkedett, sérelmes vagy nem sérelmes voltának a kriteriumát csak az egyes vallási testületek azon tana képezheti, mely a tagfelvételt körülírja.

A polgári törvény senkit sem írhat be tagul a katolikus egyházba vagy bármely vallási testületbe, ha az illető vallási testület a maga tanai szerint tagjának nem tekintheti.

Nem akarunk hosszabban e ponttal foglalkozni, hisz a három évi kimerítő nyilvános és hivatalos tárgyalás folytán ez annyira világos lett, hogy már maga a kormányelnök ur programmjában az 1868-ik évi LIII. törvényezik azon rendelkezéseit, melyek a szülőket jogaikban akadályozzák, hatályon kívül helyezni ígérte, a mi mindenesetre kompetens ítélet a 12-ik §. jogi értékéről.

Mi katolikusok a katolikus egyház számára nem kérünk jogot és igazságot olyképen, mintha ezáltal más vallásnak a sérelmét óhajtánók; ellenkezőleg mi oly intézkedést, illetve az 1868-iki törvénynek olyatén módosítását kívánjuk, mely a bevett vallásoknak sem hitelveit, sem az állam által nyújtott jogait nem sérti.

Az ősi vallás követőinek e kívánalma ellen a hazában bevett keresztény felekezeteknek kifogása nem lehet s ha igen, akkor azok hitelveiken felül s azok ellenére kívánnak valamit, a mit egy, a pártok felett álló hatalom végrehajtani nem, de visszautasítani van hivatva.

Nálunk a katolikusoknál ugyanis a szerint, a mint a jegyesek leendő gyermekeik vallási neveltetése iránt határoznak, irányul egész eljárásunk s e szerint a jegyesek lelkiismereti szabadságához van szabva ténykedésünk a vegyes házasságok körül.

Ország-világ tudja, hogy ha a jegyesek gyermekeik kath. neveltetését megígérik, solemnis assistentiában részesülnek; ha nem ígérik meg, — van passiva assistentia; ha pedig ezzel sem elégednek meg, akkor a protestáns pásztor előtt kötött házasságukat is érvényesnek tartjuk.

A miből következik, hogy a jegyesek, a mint a mi részünkre határozhatnak, épen ugy elhatározhatják azt is, hogy születendő összes gyermekeiket a protestáns vallásu jegyes vallásában fogják nevelni. Tőlük függ. S habár a jegyesek elhatározása nem okvetellenül nekünk szól, mi mégis gyermekeik vallása és nevelése iránt való szabad elhatározásukat a törvénybe iktatni kívánjuk, mert tisztán áll előttünk az, hogy csak ily módon biztosíthatjuk híveink jogosult szabadságát katolikus hitük követésében.

Midőn tehát a múlt évben a főrendiház jul. 4-iki ülésén az a javaslat tétetett részünkről, hogy „az 1868-iki törvény okvetellenül megváltoztató, vagy oly értelemben magyarázandó, hogy annak 12. szakasza nem imperatív, nem kogens, hanem csak deklaratív, mint akárhány más törvény; vagyis, hogy a szülők nem kényszeríthetők gyermekeiket a jelzett szakaszban kimondott elv szerint nevelni“ oly expediens ajánlatott, mely míg a katolikusoknak módot nyújt vallásuk szerint élhetni, sem a bevett vallások hitelveit, sem az állam által neki nyújtott jogokat nem sérti.

S ép azért újra kérjük a magas kormányt,

méltóztassék saját hatáskörében a februári rendelet visszavonása, a törvényhozás útján pedig az iránt intézkedni, hogy az 1868. évi LIII. t.-cz. 12. §-a hatályon kívül helyeztessék, illetve javaslatunk szerint értelmeztessék.

(Folyt. köv.)

A győri katolikus hitközség önkormányzatának alapszabályai.

Bemutatjuk a tervezetet, miként óhajtánók szervezni Győrött a katolikus hitközséget:

1. §. Győr szab. kir. város katolikusai az 1848. 20., 1868. 38., 43. és 53. törvényezikkek alapján jogaik gyakorlása és köteleik teljesítése végett, hitközséggé alakulnak, hogy hitközségi ügyeiket a törvény korlátai között, jelen alapszabályok értelmében önmaguk intézzék el.

2. §. E hitközségnek tagja, Győr bel- és külvárosainak, ugy Szabadhegynek minden egyes katolikus lakosa.

3. §. A győri katolikus hitközség egyeteme képviselőletében az önkormányzatot a választott egyháztanács gyakorolja. — mely hivatalos pecsétjén Győrváros czimerét e körirattal „A győri katolikus hitközség pecsétje 1893.“ használja.

4. §. A győri hitközség önkormányzatának atya: Nagyméltóságú és főtisztelendő gombai és maresamagyari dr. Zalka János, val. bel. titkos tanácsos, győri megyés püspök ur stb. stb. ő kegyelmessége.

5. §. Az önkormányzat szervezete: A hitközség ügyeiben intézkedik; a) a hitközség közgyűlése, b) a 150 tagból álló egyháztanács, c) az iskolaszék, a gazdasági választmány és a szakhizottságok, d) egy világi és egy egyházi elnök, továbbá ugyan egy világi és egy egyházi al-elnök, e) a tisztikar.

6. §. Választó és választható a katolikus hitközségnek minden egyes önálló feddhetlen jellemű, hitközségi adójával féleven tul hátrulékban nem levő férfiú tagja, ki legalább egy év óta Győrött lakik, és más államnak nem alattvalója.

7. §. A választás az egyháztanács által hat évre titkos szavazat útján választandó választási elnök és két jegyző mellé hat egyháztanácsosi — és hat csak választói jogu katolikusból alkotott állandó bizottság intézi, — mely bizottság két évenként a választók névsorát kiigazítja, újra összeállítja, a felszólamlások felett elsőfokulag határoz, és ugyan két évenként a választó közgyűlést egybehívja.

8. §. Az egyháztanácsnak egyharmada, mely már hat éven át volt annak tagja, — vagyis 50 tag, minden két év multával kilép, az első két-két év után kilépődök az egyháztanács október havi közgyűlésén az elnökség által megejtendő sorshuzás által jelettetnek ki. — a kilépettek újra megválaszthatók.

9. §. A választást intéző bizottság által minden két év november havában választó közgyűlés hívatik össze, — e közgyűlésen a választó bizottság elnöke elnököl és legalább 300 választónak leszavazása kívántatik, hogy érvényes választás ejtessék meg, — e választó gyűlésen titkos szavazat útján szavazó lapok által

a) a választást intéző bizottságnak hármas kijelölése alapján általános szavazattöbbséggel hat évre megválaszthatnak az elnökök és al-elnökök, — széküresedés esetén a közben eső két évi választáskor az elnöki, illetve alelnöki szék betöltése szintén hat évre történik, — továbbá megválaszthatnak:

b) viszonylagos szavazattöbbséggel a 150 illetve az 50 kilépő, úgy az időközben hiányoltak helyébe az egyháztanács tagok.

Szavazat-egyenlőség esetén a kor, kor-egyenlőség esetén pedig, a sors határoz.

10. §. A katolikus hitközség a választási gyűlésen kívül, minden év május hava első felében rendes közgyűlést tart, — melyen a hitközség elnökei elnökölnék, — és a közgyűlés az előterjesztendő elnöki jelentésből a muli év folyamata alatt történekről, úgy a leltár, a muli évi zárszámadás és a f. évi költségelirányzat bemutatása által, a hitközségi ügyekről tudomást szerez: határozatairól, melyek csak elvi kijelentéseket tartalmazhatnak, az egyháztanácsot értesíti.

11. §. Rendkívüli esetekben az egyháztanács határozata folytán, vagy legalább 200 katolikus választó aláírásával, a tárgynak előterjesztése mellett beadott kérvény alapján az elnök a hitközség rendkívüli közgyűlését egybehívni köteles. E közgyűlésen érvényes határozat hozatalára legalább kétszáz katolikus választónak jelenléte szükséges.

12. §. A katolikus hitközség képviselőjében gyakorolt önkormányzati jogánál fogva, az egyháztanács évente hat rendes, és pedig: február, április, június, augusztus, október és december hónapokban, illetve az elnökség által bármikor összehívható rendkívüli közgyűlésén

a) intézi a hitközségnek magán, úgy egyházi, iskolai, segélyezési szegényi és egyéb jótékonyági alapítványi, adományozási, ajándékozási, hagyományozási-ügyeit, — felügyel és kezeli az ezekre vonatkozó tulajdonokat képező vagyont, az illető alapító-levelek és egyéb okiratok úgy a fennálló törvények értelmében.

b) rendezi a kegyuri jogok és kötelezettségek átvételét, megváltását, általában vezeti és eszközözi az összes katolikus intézményeknek és ezek vagyonának a közhatósági, illetve községi kezelés alól való elkülönítést.

c) gyakorolja és teljesíti mindazon jogok és kötelezettségek összeségét, melyek akár a Győrött létező plébániák javadalmak iránt tekintve azok léte, fentartása és oltalmazása, — akár a velők egybekötött egyházi hivatalok betöltésével szab. és kir. Győr városát mint kegyurat megillették.

d) igazgatja, felügyeli és ellenőrzi az elemi-oktatás és nevelésügyét, — pályázat útján kinevezi a tanítókat, — intézkedik véglegesen ezeknek helyettesítése, nyugdíjaztatása, — úgy azok feletti fegyelmi ügyek, továbbá azok felfüggesztése, vagy elmozdítása iránt, — épségben maradván a főtisztelendő győri székes-káptalannak e tekintetben fennálló és szerződéses — úgy az egyházmegyei kormányzatnak törvény által biztosított jogaik.

e) intézkedik a törvény korlátai között a hitközség ingó és ingatlan törzsvagyonának szerzése, elidegenítése, átalakítása, úgy a kölcsönvétel, vagy egyéb terhes szerződés kötése, felbontása, változtatása eseteiben.

f) megválasztja a 42 tagú iskolaszék, 30 tagú gazdasági választmány, 12 adókievő és 12 tagú felszólamlási — úgy a 12 tagú választást intéző bizottságok tagjait, — továbbá az adókievő és a választó bizottságok elnökeit.

g) megállapítja a pénztár, vagyonkezelés és számvitel módozatait, esetleg megalakítja az azok fölötti őrködésre hivatott külön bizottságokat, elrendeli a fegyelmi eljárást és ha kell, az illető hivataloknak felfüggesztését.

h) elintézi másodfokulag s további jogorvoslat kizárásával a választóknak, valamint az adókievő bizottság tagjainak felszólalásait.

i) megállapítja a jövő évi költségelirányzatot, megvizsgálja a muli évi zárszámadásokat és ezek alapján felmenti a számadókat a további felelősség alól, esetleg az egyéb szükséges intézkedéseket elrendeli és foganatosítja.

k) meghatározza, kivetteti és beszédeti a katolikus híveknek egyházi vagy iskolai szükségleteik fedezésére megkívántató hozzájárulások összegét, arányát és mennyiségét.

l) részt vesz a hitközség képviselőjében az egyházi ünnepeknél.

m) megállapíthatja a saját, úgy a bizottságok ügyrendjét, kijeleli a tisztviselők hatáskörét és azokat a kellő utasításokkal ellátja.

n) szervezi a tisztikart, a segéd- és kezelő-személyzetet meghatározva esetleg a tisztviselőket, úgy a kezelő- és segéd-személyzet javadalmazását, meg a szolgáltnak fizetését; és évközönként december havi közgyűlésén három évre megválasztja a hitközség két elnöke- és alelnökén kívül a tisztviselőket, és alkalmazza a segéd- és kezelő egyéneket.

o) gyakorolja a hitközség felirati, kérelmezési, levelezési jogát.

p) tárgyalja a hitközség minden egyes tagját megillető indítványozási jogánál fogva előterjesztett indítványokat és ezek felett határoz.

r) utalványozza 100 frton felülről netán felmerülő rendkívüli kiadásokat.

13. §. Az iskolaszék minden hó első hetében tartandó rendes, esetleg az elnökség által bármikor egybehívható rendkívüli ülésén következő hatáskört gyakorol:

a) az iskolaszék az oktatás- és nevelésügy felügyelete, igazgatása és kezelése körül az első fokú hatóság és mint ilyen

b) intézi és felügyel a kath. elemi iskolákban való oktatás felett, különösen gondoskodik, hogy a törvény megállapította tantárgyak előadásának és megállapítja az évi tan- és vizsgarendet, kiküldött bizottsági tagjai által az iskoláknak egyes osztályait hetenkint meglátogatgatja, gondoskodik a tanköteles gyermekek iskoláztatásáról és a tanórák szigorú betartásáról, az évi vizsgálatoknál kiküldött tagjai által megjelenik, megállapítja a használandó tankönyveket, felügyel arra, hogy az iskolák a népiskolai törvény kívánalmaihoz képest s kellő tanszerekkel s felszereléssel elláttassanak, általában az elemi tanügy előmozdítása tekintetéből nemcsak a meglévő törvények és szabályok betartása felett őrködik, hanem az egyháztanács hoz még a felmerülő egyes esetekből javaslatokat terjeszt elő, érintetlen maradván hittan és hitgyakorlatra nézve az egyházmegyei hatóságot megillető befolyás.

c) felügyel továbbá az iskolai helyiségekre, hogy ezeken a szükséges javítások, igazítások annak idején eszközöltessenek, indítványozza továbbá, netán szükséges iskolahelyiségek megszerzését, avagy a meglévők átalakítását.

d) előkészíti a megürült tanítói állomások betöltését, átveszi a pályázati kérvényeket, megvizsgálja a jelentkezők katolikus jellegét, összeállítja a folyamodók képesítési táblázatát, javaslatot terjeszt az egyháztanács elé a tanítói fizetésekben leendő változások, nyugdíjaztatások iránt, tekintve a főtisztelendő győri székeskáptalannal, a mennyiben a fennálló szerződések értelmében a rendelkezés a székeskáptalant illetné, e tárgyban érintkezésbe bocsátkozik.

e) a tanítók fegyelmi ügyeiben eszközözi a vizsgálatot és ezt véleménye kíséretében az egyháztanács elé terjeszti, kisebb kötelezettségűeket intással és dorgálással kiegyenlíti.

f) az iskolaszék városrészenként alvászta-

mányokra oszlik, melyek hivatva saját kerületeik tanérdekeit előmozdítani, ez érdeemben a megkívántató intézkedéseket az iskolaszéknél javaslatba hozni, — az iskolaszék e kerületi alvásztmányait a kerületet érdeklő ügyekben véleményezésre felhívhatja, vagy határozatai foganatosításával megbízhatja, — a kerületi alvásztmány elnöke a kerület plébánosa.

g) elfogadja és elbocsátja az iskolai szolgálkat.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— Simor János hercegprimás síremléke már rég elkészült, de felállítani nem lehetett, mert a biboros hercegprimás kalapja ott függött a sír felett; és míg az magától le nem esett, addig semmiféle emléket oda állítani nem volt szabad. A bibornok kalapja a napokban végre leesett és Simor Jánosnak művészi kivitelű emléktábláját felállíthatták; ezen emléktábla fekete márványból, aranyozott betűkkel készült, a főpásztor czimere a márványlap felső részén van kifaragva, a bibornok-kalapot körülvevő zsinórt és bojtokat befalazták, a kalapot Margit főhercegnő és Turn Taxis herceg koszorújára helyezték el.

Magyar zarándokok a pápánál.

XIII. Leo pápa a Rómába zarándokolt magyarokhoz, vezetőjük, Desewffy esanádi püspök üdvözlésére következő beszéddel válaszolt:

„A magyar katolikusokhoz méltó volt az a beszéd, melyet mondottatok, — különösen kiváló örömmel fogadtam azt, mit beszédetek végén Istentől kértetek: — hogy a keresztény nemzetek között virágozzék a magyar nemzet, virágozzék valása és erényei által, hogy az utolsó lehelletig szilárdan maradjatok a római pápa mellett. Meg vagyunk győződve kedves fiaim, hogy csakugyan így vagytok meggyőződve és így önkénytelenül fakad ajkainkról hozzátok az elismerés és buzdítás szava, kik a vallás ügyét a legnagyobb nehézségek közepette is bátran védelmezték. Mint látjátok, oly idők következnek reátok, melyek különösen megkívánják a fokozott bátorságot, nemcsak az egyházi rendhez tartozó férfiakban, — habár azokban leginkább, de a többiekben is, a kikhez a vallás legszentebb kötelemeinek megőrzése és fenntartása tartozik, mint a melyben úgy az egyeseknek, mint az egész társadalomnak is legfőbb és legnagyobb javai rejlenek. Ebben pedig valóban sokat használhat a ti törekvéstek, ha helyesen és kellő rendben fogtok előmenni. És nincs alkalmasabb, a mire ösztönözhetnélek titeket, mint az, legyen meg közöttetek az akaratnak egysége és az erők összekapcsolása, a tisztelettel egybekötött valódi engedelmség a fölebbvalók, különösen pedig az egyházférfiak iránt. Arra nincs szükség, hogy titeket a szent hit védelmére buzdítsalak, ismeretes, és világosan áll előttünk, mennyire kiténnek a magyarok lelki nagyságuk és határozataik állandósága által, ha a vallásnak jogai és méltósága vannak megtámadva. Elég hivatkoznom ama fényes példákra, melyeket encziklikáimban is fölemlítettem, melyeket őseitek nem egyszer követtek el, a kiknek e fényes erényeikért az egyház és egész Európa örökre hálás emlékezettel tartozik. És ha e fényesen viselt dolgokat a történelem világára szorgalmasan tanulmányoztatok, fel fog tűnni előttetek, miként elődeink is tekintélyök, buzdításuk és segítségük által hozzájárultak e dolgok szerencsés sikeréhez. Hasonló lélekkel viseltetünk mi is irántatok, nem kis gondot viselvén nemzetekre mindjárt pápaságunk kezdetétől, a mi azóta soha sem csökkent és a jövőben is csak növekedni fog,

hogy az Isten segélye mellett az üdvösségre vezet-hesselek. Miért is kedves fiaim, ugy nektek, mint polgártársaitoknak is atyailag parancsoljuk, hogy bizzatok bennünk, ki magának Jézus Krisztusnak hatalmával és helyetteseként kormányozzuk az egyházat, hogy a mi intelmeinknek, tanácsainknak mindig, a mint azt teszitek is, híven engedelmeskedjétek és abban megnyugodjatok. Amiről nekünk fényes és kedvesen vett biznyságot nyújt ez a kegyes zarándoklat is, midőn püspökségünk ötvenedik évfordulójára hódolatokat és ajándékaitokat, övéitek nevében is, s buzgólkodva hozzátok elének. Maradjatok meg továbbra is szent Péter széke iránt ebben a tiszteletben, a melyben példájával megerősít benneteket István király, a ti dicső apostoltok. És maga az apostolok fejedelmekinek legszentebb hamvainál most leborultatok, erősítse meg lelketeket, ő maga könyörögjön Istennél ügyetekért, hogy segítse és az ő ereje által egykor örvendezhessünk. Amihez járuljon hozzá még a mi apostoli áldásunk is, a mit apostoli királyotokra, kinek a katolikus vallás főmértékére irányított törekvése annyira ismeretes, az ő felső házára, reátok, az egész hazátokra, a püspökökre és papságra, a rendekre és a népre, állandóan az Uról könyörgünk.*

— **A révfalusi kath. kör** lampionos menete alkalmával a plébánoshoz intézett lelkeshangu beszédet nem Palkovich Miklós, hanem Palkovich Mihály nyugalmazott erdész, a kör pénztárosa tartotta, melynek tartalmát, valamint a plébános által mondott feleletet is egész terjedelmében itt közöljük:

Főtisztelendő plébános Ur! Különösen tisztel Uram!

Föltötte szerenesésnek tartom magamat, hogy Főtisztelendőségedet, mint a révfalusi kath. körnek megalapítóját, az összes önzértes körtestületének nevében üdvözölhetem, üdvözöljük pedig mindnyájan, tiszteletünk s hódolatunk nyilvánításával, szívünk egész melegével, fogadjon Főtisztelendőség ezen szíves fáradozásáért hálás köszönetünket, amiért kérni el nem mulaszthatjuk a minden jók adóját, hogy ezen buzgólkodásának jutalmául árasssa reá áldását, nyujtsa hosszúra életét, hogy minél többen kiálthassák még a messze jövőben is azon üdv-szót számára, hogy éljen sokáig, azt óhajlja tehát szívünk, hogy maradjon közöttünk még sokáig, mint utmutató, tanítsa meg a nép sarjait, hogy miképp kell szeretni az Istent, a hazát és az embertársait. — Most pedig esdve kérem, hogy a Mindenható utmutató keze, felvilágosító jóságos kegyelme vezessen mindnyájunkat kitűzött célunkhoz szerenesésen. — Éljenek a kath. körnek minden egyes tagjai.

Továbbá üdvözlöm mindnyájukat, kik ezen ünnepélyen megjelenni sziveskedtek, kérem mindnyájukat ezen szent ügynek további támogatására, a mi nem egyéb, mint a felebaráti szeretetnek összetartása és egymás iránt való kölcsönös támogatása, — éljenek mindnyájan, Midőn pedig üdvözetemet befejezném kiáltsuk mindnyájan éljen a révfalusi katolikus körnek megalapítója a plébános, a ki örök hálánkra méltányos.

Erre Sankovich Bertalan plébános következőleg válaszolt:

Kedves hűeim! Midőn értésemre jött, hogy körünk megalakulása felett érzett örömeinknek és lelkesedéseinknek ily fényes menettel akarnak kifejezést s ez igazán szép tüntetésbe az én esekély-ségemet is, mint a kör megalapítóját belevonni akarják, őszintén megvallom, nem esekély aggodalom fogott el, mert lát az Isten, nem keresem a dicsőséget ép azért most, midőn e fényes tüntetésért és lelkes ünneplésért szívem lángoló me-

legével köszönetet mondok, kijelentem, hogy e tüntetésből és ünneplésből a magam számára egy szemernyit sem fogadhatok el. Mert hiszen a katolikus kör megalakításában könnyű volt nekem vezérnek lenni, mikor oly lelkes és buzgó tábor-kar állott oldalamban mellett, aminő a körünknek megválasztott elnöke és tisztikara; könnyű volt nekem sikert és diadalt aratnom, mikor elhangzott vezényszómat a község összes katolikus lakossága minden csábítgatás, minden erőszakolás nélkül önkénytel, lelkesedve és örömmel követé. A sikert és győzedelmet tehát nem magamnak, hanem az eszmének tulajdonítom, a mely eszme helyességét és üdvös voltát belátva, körünknek életet adtunk. Mit is akar a mi katolikus körünk? Nem egyebet, mint barátokká tenni az ellenségeket, javítani, vagy a jóban megtartani erkölcsüket, érdeklődést kelteni hitünk, vallásunk iránt, bővíteni, gyarapítani ismereteinket, szóval megtanítani arra, mivel tartozunk hazánknak, mely földi jólétet ad, mivel tartozunk Istennek, — aki örök boldogságot ígér. Ezt akarja a mi katolikus körünk és semmi mást; tehát csak jót és nemeset akar; ezt önök, szolgáljon önzértesük emelkedésére, felfogták és sietve megalakult a katolikus kör. S ime! jóllehet csak szépet, csak nemeset akar, mégis akadtak művelt emberek, az igazságnak, a szépnek és jónak hirdetésére és dicséretére hivatott újságírók, akik minősíthetetlen gunyba mártott tollal írtak, gunyos mosolyra vont ajkakkal szóltak körünkről. Hát már annyira felfordult a világ, hogy azt, a mi szép, utálatosnak; ami jó, rossznak; ami hasznos, haszontalannak; ami üdvös, üdvtelennek merik nevezni, és e merészkedők még társakra is találnak a guny és csufolódás fegyverének használatában? Vajjon lehet-e okosan kigunyolni azt, hogy a katolikus körök vissza akarják tartani tagjaikat a tisztességet és szemérmemet nem ismerő szennylapok olvasásától? lehet-e kigunyolni azt, hogy a katolikus körök az önmivelődés mellett a vallásos érzést is táplálni akarják? hogy a hazafiság mellett az isteni félelem szükséges voltát is hirdetik és hangoztatják?

Lehet-e, szabad-e hitvány gunynyal lankasztani akarni azt a buzgalmat, amely a férfiakat a családi szentély számára akarja megtartani, azt a törekvést, mely a már annyira elterjedt rossz hírű és jellegű korezmák és kávéházak látogatása helyett oly körbe akarja terelni embertársainkat, a melyben szórakozást, a szükséges mulatságot is, a szellemi táplálékot is megtalálhatja anélkül, hogy az erkölcsében való hajótörésre legesekélyebb alkalmat is szolgáltatna? Ezt a törekvést gunyolhat-e, lehetetleníteni vétek az igazság, vétek az erkölcs eszméje, bűn az ember, a haza jóléte ellen; mert szent bennem a meggyőződés, hogy ha a rossz akarat nem dönti meg körünket, ugy az önmivelődés, mint az erkölcsesség terén is tesz a mi körünk annyi szolgálatot a hazának, amennyit az ily megdölgő újságok éretlen gunyai rontani képesek. Ez tehát ne tántorítson vissza bennünket a szépen megkezdett uton való haladástól; minden jónak meg van a maga ellensége; a katolikus kör ügye pedig jó, üdvösségét csak a rosszakarattal vonhatja kétségbe.

Még egyszer köszönöm a lelkes tüntetést, de ismétlem azt is, hogy nem a magam, hanem az elvnek nevében, amely a katolikus kör zászlajára van írva. Legyen a dicsőség azé az elvé, legyen a dicsőség azé, aki ez elvet a földre hozva, ugy e földön, mint a siron túl boldogítani akar, az Ur Istené.

— **Óriási tűzvész** rémhírét veszszük Veszprémből, hogy a f. hó 13-án délután Cserhát városrészben keletkezett tűzvészt az egész nap dühöngött szél miatt sem elnyomni, sem lokali-

zálni képesek nem valának, a szelviharban rohamos gyorsasággal terjedő vész jobbra-balra két utcára harapózott át, és végighajította azt az orkán a vásártérig, hol a házak nagy része a lángok martaléka lett. Gabonaraktárak, bódék, a Szarvas-vendéglő, Szabó Imre országgyűlési képviselő háza, körülbelül száznegyvenhat ház és épület gyuladt ki s a fékvesztett elemnek emberi hatalom nem képes utját állni; a nép tehetetlenül nézte a pusztulást, sőt egy magánházaiban két emberélet is esett áldozatul, legalább ezer ember vesztette hajlékát. — E szerencsétlenség indokából felemlítjük, miképen az osztrák képviselőház legközelebbi ülésén közkezen forgott bizottság jelentése azon indítványról, melyet Wurmbrand gróf a tűzbiztosítás állami kötelezővé tételére vonatkozólag tett és a bizottság egyhangulag oda nyilatkozik, miként oly nagy érdek, mit a tűzbiztosítás képvisel, magán kézben nem marokhat, hanem az az állami közigazgatás egyik ágául ölelendő fel, hivatkozik a bizottsági jelentés Bajor- és Szászországra, hol a tűzbiztosítás államosítása a legjobb sikert eredményezte.

— **Váratlan meglepő hírt** kaptunk Belgrádból: Szerbia kiskoru királya elfogatta, megfosztotta méltóságuktól a régenseket, magát nagykorunak nyilvánította, elkergette a kormányt és új kabinettet nevezett ki. Az új kormány tagjai: elnök: dr. Dokits Lázár, külügyminister Nikolics András, pénzügyminister dr. Vujics, hadügyminister Frane-kovics, belügyminister Milyevits Rossav, közlekedésügyi Stankovics, földmívelési Milosevics. — A király proklamációt bocsátott a néphez, az új külügyminister azonnal utasította Szerbia külföldi képviselőit, hogy a királyi hatalomnak Sándor király által történt átvételét tudassák az illető kormányokkal és jelentsék, hogy Szerbiának a külföldi hatalmakkal való viszonyában változás nem fog beállani. A részletekből ezeket tudjuk: April 12-én este nyolcz órára a régensek és a ministerek diszebére voltak hivatalosak, a pezső után Sándor király felállott és kinyilatkoztatta, hogy az erőszakot tovább nem tűri, az alkotmányt megsérteni nem enged, amiért a ministeriumot állásától felmenti és a régenség további működését nem tűri, királylyá proklamálja magát. — Risztics erre azt válaszolá: ezt nem érdemelte meg, mire Belimarkovics régens kardjához került, Sándor király felugrott és felhívta Csirieset, hadsegédjét, csináljon rendet; ez revolverét Belimarkovicsra szegezvén, vele a fegyvert letette és kijelentette, hogy mind a két régens a király foglya.

Rövid hírek.

— **Zomba** april 13-án Tolnagyeben csaknem teljesen elégett. — **Veszprémben** kétségtelen, hogy gyújtogatók járnak a városban és az egész szerencsétlenség a rosszlelkű gyújtogatás eredménye. — **A primás önfeláldozó titkára** Kohl Medard állapota örvendetesen javul, a kötéseket hétfőig a sebeket hagyják, s csak ekkor alkalmaznak újabb kötéseket. A beteg már egész vidáman társalgott orvosával. — **Fraknoi Vilmos** Rómából tiltakozik személyét illetőleg a hazai lapokban megjelent hírek ellenében, azokat alaptalan koholmányoknak jelenti, s megfajthetetlen elötte, hogy midőn ő a legszerényebb és legzajtalanabb munkásság révpartjára vonult, miként lehet a legváltozatosabb kombinációk hullámain őt hánykódtatni s egyuttal felkéri a hazai lapok szerkesztősegeit, vegyék tudomásul e nyilatkozatot. — **Az új ezüst korona** ép akkora, mint a régi 25 kros, sőt ettől súlyban is alig különbözik, — ugy hogy a régi Mária huszas valóságos óriás az új pénzhez képest. De azért vigadhatunk — mert a valuta rendezve van. — **A hajdan és most** között az a különbség, hogy eddig az országgyűlési képviselő urak legalább havonként egyszer eljöttek a napidijért, most negyedévenként szálingóznak a felemelt tiszteletdíjért.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

KRISZTINKOVICH EDE.